

ΓΙΟΓΚΑΚΣΕΜΑΜ e-Περιοδικό

Δελτίο του Γιογκακσεμάμ, Γαλλία (Σύνδεσμος κατά Ν. 1901) και του Συνδέσμου Γιογκακσεμάμ-Ελβετία

Ν° 02 - Μάρτιος 2016

Εκδίδεται επίσης στην Γαλλική, Αγγλική, Γερμανική, Ιταλική και Ισπανική

Στη μνήμη του πατέρα μου, Σρι Τ. Κρισναματσάρυα

Νοητικές παρεμβάσεις

Υπάρχουν τρεις τύποι νοητικών παρεμβάσεων τις οποίες πρέπει να εγκαταλείψουμε. Η πρώτη είναι το να έχουμε έναν νου σαν αναποδογυρισμένο δοχείο, δηλαδή, το να μην ακούμε τις εξηγήσεις του δασκάλου. Η δεύτερη είναι να ακούμε την ομιλία του με νου σαν μολυσμένο δοχείο, δηλαδή, μολυσμένο από προκατειλημμένες ιδέες, προκαταλήψεις ή λανθασμένα κίνητρα. Παρ' όλο που το νέκταρ της διδασκαλίας του πνευματικού μας δασκάλου είναι από μόνο του αγνό και θρεπτικό, δηλητηριάζεται συχνά από τις δικές μας μολύνσεις. Η τρίτη είναι να ακούμε τον δάσκαλο με τον νου σαν ένα δοχείο που έχει διαρροή, ξεχνώντας αμέσως όλα όσα ακούσαμε.

Όταν ακούμε την ομιλία ενός πνευματικού δασκάλου είναι σημαντικό να καλλιεργούμε τις ακόλουθες συμπεριφορές: Να θεωρούμε εαυτούς ως ασθενείς που χρειάζονται θεραπεία, να πιστεύουμε ότι η διδασκαλία του είναι το φάρμακο, να θεωρούμε τον δάσκαλό μας γιατρό, να αναπτύξουμε τη δύναμη να υπερβούμε τις προσωπικές μας ψευδαισθήσεις και να είμαστε ταπεινοί ενώπιον του δασκάλου μας.

Τ.Κ. Σριμπασάμ

Οι εγγενείς ιδιότητες της ψυχής (Ντάρμα Μπούτα Γκνιάνα) 2/4

Τ.Κ. Σριμπασάμ

Σε μέγεθος ατόμου δεν σημαίνει ότι μπορούμε να την αισθανθούμε υλικά, με συγκεκριμένο μέγεθος και μορφή. Η σανσκριτική λέξη 'ανου' χρησιμοποιείται και ως φυσική οντότητα, αλλά και ως θεϊκή ιδιότητα αναγνωρίσιμη μόνο στον Θεό και στις ψυχές. Είναι μικρή ως άτομο, αόρατη αλλά ικανή να διαχέεται παντού, διεισδύοντας ακόμη και σε υλικά εμπόδια που αποτελούν αντικείμενα της εμπειρίας μας. Ο τεχνικός όρος που χρησιμοποιείται είναι 'Βιμπου',

πανταχού μέσα και έξω εσαεί. Για εμάς, στη Δύση, μπορεί να φαίνεται παράξενο και απίστευτο να δεχθούμε ότι αυτή η γνώση (*γκνιάννα*) ενός πράγματος που είναι σε μέγεθος ατόμου είναι ικανή να επεκτείνεται παντού. Η γνώση του είναι τέτοια διότι η εκπόρευσή του είναι ανεξάρτητη από άλλες οντότητες περιορισμένες στον χρόνο και στον χώρο.

Βλέπουμε, επομένως, ότι η ουσιαστική φύση της ψυχής είναι *‘γκνιάννα σβαρούπα’*, δηλαδή ότι το φως που προέρχεται απ’ αυτήν μπορεί να σκορπιστεί οπουδήποτε χάρη στη δύναμή της να διαχέεται παντού, χωρίς κανέναν περιορισμό στον χώρο (μορφή) ή στον χρόνο (γέννηση, παιδική ηλικία, ωριμότητα, ασθένεια, γήρας, θάνατος...). Αυτά τα όρια είναι χαρακτηριστικά της ύλης και περιορίζονται από τον χρόνο ή τον χώρο.

Λογικά, είναι προφανές ότι κάθε ψυχή μπορεί να είναι παντογνώστης και πανταχού παρούσα. Αν είναι έτσι, γιατί η ψυχή μας δεν μπορεί να είναι σαν τον Θεό; Διότι, ενώ ο Θεός δεν θέτει εμπόδια μεταξύ Αυτού και των ιδιοτήτων Του που μας προσφέρει, η δική μας ψυχή, αντιθέτως, υπόκειται στα εμπόδια που θέτουμε μεταξύ αυτής και των εγγενών ιδιοτήτων της, ακριβώς όπως ένας πλανήτης επισκιάζει τον ήλιο. Η μη συνειδητοποίηση αυτών των ουσιαστικών ιδιοτήτων της ψυχής δεν σημαίνει ότι δεν έχει τέτοιες ιδιότητες. Η έκλειψη που κρύβει το φως που πηγάζει από τον ήλιο, δεν σημαίνει ότι αυτός δεν εκπέμπει φως. Η λαμπρότητά του περιορίζεται από τα εμπόδια που βρίσκονται ανάμεσα στον ήλιο και σε κάποιον άλλο πλανήτη και, κατά συνέπεια, οι εγγενείς και αδιαχώριστες ιδιότητές του κρύβονται και αυτές. Όχι μόνο το σώμα μας, αλλά και οι τρόποι που θέλουμε να γευτούμε, να εκτιμήσουμε και να απολαύσουμε τις εμπειρίες του υλικού κόσμου είναι από μόνα τους οι εκλείψεις που θέτουμε, σχεδόν μόνιμα, μεταξύ της ψυχής μας και των εγγενών ιδιοτήτων της.

(συνεχίζεται...)

Ποια είναι η σχέση μεταξύ ψυχής και νου;

Ουίλιαμ Άλτμαν

Το άρθρο αυτό είναι εισαγωγή σε ένα θέμα που θα αναπτυχθεί σε επόμενα τεύχη. Στόχος της είναι να επιστήσει την προσοχή μας σ’ έναν προβληματισμό που μπορεί να προκαλέσει σύγχυση. Ποια είναι η σχέση μεταξύ της ψυχής και του νου; Θα μπορούσαμε να πιστέψουμε, εκ πρώτης όψεως, ότι αυτά τα δύο αλληλοσυμπληρώνονται και ότι ο νους μέσω της σκέψης, της έρευνας και της ανάλυσης μπορεί να ανακαλύψει, να εξηγήσει τι είναι η ψυχή ή ακόμη και να

αρνηθεί την ύπαρξή της. Θα μπορούσαμε, επίσης, να πιστέψουμε ότι η ψυχή περιμένει να αναλυθεί, να κατατμηθεί απ' τον νου προκειμένου να αποκαλυφθεί.

Αυτό είναι ό,τι μπορούμε να συμπεράνουμε αν εμπιστευθούμε μια πτυχή της δυτικής φιλοσοφίας, η οποία θεωρεί δεδομένη την αντίληψη που έκτοτε έχει γίνει ρητό: «Σκέφτομαι, άρα υπάρχω». Η πρόταση αυτή υποστηρίζει ότι το «εγώ» υπάρχει, από τη στιγμή που το «εγώ» σκέφτεται. Εν τούτοις, το σκέπτεσθαι είναι μόνο μία από τις πολλαπλές λειτουργίες του νου. Τί γίνεται το «εγώ» όταν ο νους δεν σκέφτεται; Κατά τις φάσεις του βαθύ ύπνου για παράδειγμα; Τί συμβαίνει στο «εγώ» όταν σε διάφορες καταστάσεις της καθημερινής ζωής ο νους μας χρησιμοποιεί άλλες λειτουργίες, εκτός σκέψης, είτε πρόκειται για τα συναισθήματα, τη μνήμη, τη φαντασία κ.λπ. Το «εγώ» εξαφανίζεται;

Η ινδική φιλοσοφία, που συνδέεται με τη φιλοσοφική παράδοση των Βεδών*, προσεγγίζει τον προβληματισμό αυτόν υπό εντελώς διαφορετική οπτική γωνία. Το «εγώ» θεωρείται μια καθαρά νοητική κατασκευή και το «είναι», συχνά μεταφράζεται από τα σανσκριτικά ως «εαυτός», «ψυχή», «απόλυτη συνειδητότητα» και θεωρείται ως η Βαθειά και Ουσιαστική μας Φύση. Η προσέγγιση αυτή δεν είναι καρπός μιας διανοητικής, λογικής, ορθολογικής κατασκευής. Η προσέγγιση αυτή προκύπτει και από πείραμα και από έρευνα ότι, αντί να στηρίζεται στον νου επιχειρεί, αντιθέτως, να μειώσει την επίδραση του νου, ώστε να επιτρέψει στο «Είναι» μας να αποκαλυφθεί.

Ας δούμε, απλά, το πώς εργαζόμαστε καθημερινά και ας παρατηρήσουμε πώς ο νους μας καταλαμβάνει όλο τον χώρο με την ασταμάτητη φλυαρία του. Πώς θεωρούμε τους εαυτούς μας αυτόνομους, ενώ μόνο υπακούμε στις εντολές του νου, σε τέτοιο σημείο που στο πνεύμα μας ο νους μας παίρνει τη θέση του Είναι μας.

Το άρθρο αυτό προηγείται της μελέτης ενός κεφαλαίου του έργου «Χίλιες Διδασκαλίες», του Σανκαρατσάρνα, φιλοσόφου του τέλους του 8^{ου} αιώνα. Το κεφάλαιο αυτό τιτλοφορείται «Διάλογος μεταξύ της ψυχής και του νου». Μια μελέτη που θα μας δώσει την ευκαιρία να προσεγγίσουμε τους φιλοσοφικούς κανόνες της Αντβαϊτα Βεντάντα, που μεταφράζεται συνήθως ως μη-δυϊσμός, το κύριο αυτό ρεύμα της ινδικής φιλοσοφίας, ένας εκ των ιδρυτών του οποίου είναι ο Σανκαρατσάρνα.

* Βέδες: Κείμενα της ινδικής παράδοσης θεωρούμενα ως αποκαλύψεις αιώνιας γνώσης, πάνω στα οποία στηρίζονται, μεταξύ άλλων, τα διάφορα είδη Γιόγκα και οι διάφοροι κλάδοι της.

(συνεχίζεται...)

Η πόλη ‘Σεν Μαρί ντε λα Μερ’ στη Νότια Γαλλία

Κριστίν Μεριντόλ (Γαλλία)

Στην Προβηγκία, υπάρχει ένας Άγιος Τόπος σ’ ένα μέρος που οι ντόπιοι το ονομάζουν «ιερό». Δύο χιλιάδες χρόνια προσευχών αντηχούν, καθώς εισέρχεται κανείς στο παρεκκλήσι που ονομάζεται «των Αγίων» και εξωτερικά μοιάζει με φρούριο.

Η μυστηριώδης αυτή δύναμη που διέσχισε τους αιώνες συγκινεί, αγγίζει την καρδιά κάθε πιστού και κάθε επισκέπτη.

Η δύναμη αυτή μεταλαμπαδεύτηκε από την Αγάπη μερικών μαρτύρων που είχαν εμπλακεί άμεσα στο γεγονός που οικοδόμησε την ιουδαιο-χριστιανική μας κουλτούρα: το γεγονός του Γολγοθά. Οι μάρτυρες αυτοί έχουν το χαρακτηριστικό ότι υπήρξαν στενοί συγγενείς, φίλοι και μαθητές του Χριστού. Η Μαρία - η μητέρα του - και μερικοί άλλοι εξ’ αυτών πήγαν να κηρύξουν το ευαγγέλιο σε άλλες χώρες της εγγύς Ανατολής, να διαδώσουν δηλαδή το χαρμόσυνο νέο της ανάστασης.

Στην Προβηγκία, έφτασαν από τη θάλασσα δύο άμεσοι, εξ’ όσων γνωρίζουμε, συγγενείς του Ιησού. Η Μαρία Ιακώβου και η Μαρία Σαλώμη. Μεταξύ άλλων ήταν η Μύριαμ η Μαγδαληνή, ο Ιάκωβος ο Πρεσβύτερος, ο Ιωσήφ της Αριμαθείας κ.ά.

Η Μαρία Ιακώβου, σύμφωνα με τη γενεαλογία της, κατάγεται από τη μεριά της Αγίας Άννας (Μητέρα της Παρθένου Μαρίας). Είναι μία από τις θείες του Ιησού. Η Μαρία Σαλώμη, μητέρα του Αποστόλου Ιωάννη (κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο) είναι η άλλη του θεία. Τα λείψανά τους αναπαύονται εν ειρήνη στο Μέγα Παρεκκλήσιο της Εκκλησίας των Αγίων.

Μέσα στην κρύπτη υπάρχει μια λειψανοθήκη της Σάρας, της Μαύρης Παρθένου, Αγίας που λατρευόταν από τους τσιγγάνους, η οποία επίσης συνδέεται άμεσα με μια λατρεία που είναι γνωστή ως «των Αγίων». Στο ιερό αυτό αρχιτεκτόνημα, ο χορός** είναι τόπος περισυλλογής, διαλογισμού. Αφοσίωση πλημμυρίζει με κάθε είδους προσευχές τα διάφορα επίπεδα της Εκκλησίας.

Κάθε χρόνο σε δύο καθορισμένες περιόδους, άνοιξη και φθινόπωρο, συνεχίζουν να τελούνται τελετουργίες βγαλμένες από αρχαίες λατρείες: αφ' ενός η αποκαθήλωση των λειψανοθηκών της Μαρίας Ιακώβου και της Μαρίας Σαλώμης και αφ' ετέρου η λιτανεία γύρω από την Σάρα, την Μαύρη Παρθένο.

Αυτή η τελευταία μεταφέρεται στα χέρια μέχρι το πλησιέστερο σημείο της θάλασσας (Μεσόγειος). Ο ενθουσιασμός είναι έντονος, επειδή η πομπή συνοδεύεται τόσο από τους ποιμένες, τον λαό των τσιγγάνων και τους πιστούς όσο και από τους πολλούς τουρίστες που έρχονται από παντού. Αρκετές ημέρες προσευχής προηγούνται της πομπής, συμπεριλαμβανομένης και μιας βραδιάς αφιερωμένης στη θεραπεία ασθενών. Έρχονται οικογένειες, όπου όλες οι γενιές ανακατεμένες προσεύχονται μέσα και γύρω από την Εκκλησία μέχρι αργά τη νύχτα. Τα μικρά παιδιά είναι ήδη με τις πτυζάμες τους έτοιμα, στη συνέχεια, να πέσουν για ύπνο.

Η συμμετοχή σε κοινές αξίες συνεχίζεται.

Αυτή η πόλη, αυτή η παραλία, αυτή η εκκλησία είναι για εμάς, τους Προβηγκιανούς, ένας από τους πιο αντιπροσωπευτικούς τόπους λατρείας, όπου αυτή ασκείται ακόμη με θέρμη.

** Μέρος του ναού όπου ψάλλουν.